

Mix-Tweetal-Gesprek

De groep 'mixt' tot de leraar roept, 'tweetal'. De leerling zoekt een nieuwe partner om de vraag van de leraar te bespreken of te antwoorden.

Vorbereitung: de leraar bereidt de vragen voor die hij de leerlingen wil stellen.

1. De leerlingen mixen in de ruimte.
2. De leraar roept: "Tweetal".
3. De leerlingen vormen een tweetal met degene die het dichtst bij hen staat en geven elkaar een high five. De leerlingen die geen partner hebben gevonden steken hun hand op om alsnog iemand te vinden.
4. De leraar stelt een vraag en geeft de leerlingen DenkTijd.

5. De leerlingen wisselen met hun partners uit aan de hand van een:
  - TweeGesprek Op Tijd
  - TweePraat

Variant: de leerlingen kunnen begroetingen of bevestigingen oefenen in stap 1.

Tip: voor mondelinge lijsten (noem dieren uit het regenwoud) gebruikt u een TweePraat. Voor langere, inzichtelijke antwoorden (hoe kunnen we het regenwoud redden?) gebruikt u een TweeGesprek Op Tijd.

PraatKaartjes

De teamleden leggen de PraatKaartjes in het midden van de tafel om ervoor te zorgen dat iedereen een bijdrage levert aan het teamgesprek.

Vorbereitung: de teams beschikken over PraatKaartjes (maximaal twee per persoon).

1. De leraar geeft een gespreksonderwerp op en de leerlingen krijgen DenkTijd.
2. De leerling die wil beginnen, pakt een PraatKaartje en legt het in het midden van de tafel.
3. Het gesprek wordt voortgezet door de overige leerlingen die nog een PraatKaartje hebben.

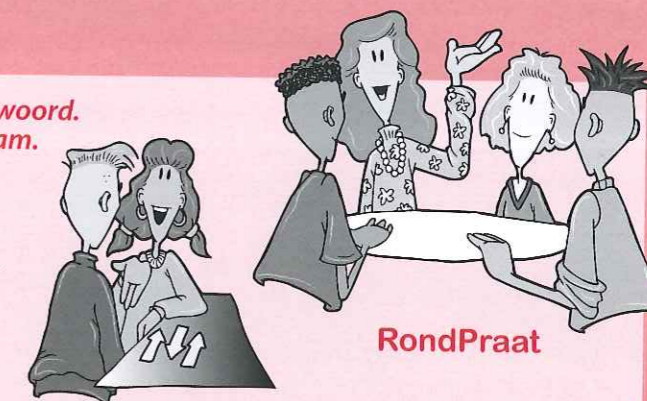
4. Als alle PraatKaartjes zijn gebruikt, worden ze weer ingenomen door de teamgenoten en vervolgen ze hun gesprek met hun PraatKaartjes.

Aanpassingen: de ene keer krijgen de leerlingen slechts één PraatKaartje, de andere keer twee. De leerlingen die geen kaartje meer over hebben, moeten wachten tot alle teamleden hun kaartjes hebben gebruikt; dan nemen ze allemaal hun kaartjes weer in en gaat het gesprek weer verder.

RondPraat & TweePraat

De leerlingen geven om de beurt mondeling antwoord. Bij RondPraat doen ze dat om de beurt in hun team. Bij TweePraat doen ze hetzelfde in tweetallen.

1. De leraar geeft een probleem waar meerdere oplossingen voor zijn, of een vraag waarop meerdere antwoorden mogelijk zijn; hij geeft de leerlingen DenkTijd.
2. De leerlingen noemen om de beurt een antwoord of oplossing.

RondPraat

TweePraat

Varianten:

RondPraat & Schrijven

Tijdens de RondPraat noteren de leerlingen elk hun eigen antwoord.

Denk-Schrijf-RondPraat. De leerlingen bedenken een antwoord en schrijven het op voordat ze aan de RondPraat beginnen.

Consensus & Schrijven

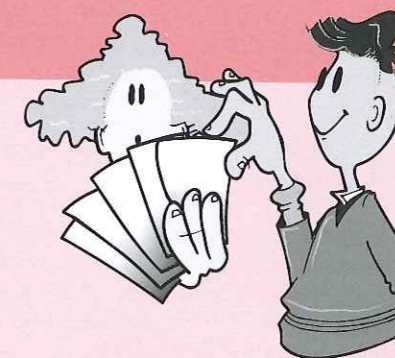
Als de leerlingen tijdens een RondPraat consensus hebben bereikt, noteert iedere leerling het antwoord op een eigen papier.

RondPraat Op Tijd

De leerlingen wisselen om de beurt uit binnen een afgesproken tijd.

Schud & Pak

De teamleden spelen een kaartspel om op vragen te reageren. De rollen rouleren bij elke nieuwe vraag.

Vorbereitung: elk team krijgt een set kaarten met vragen erop.

1. Leerling 1 houdt de kaarten in de vorm van een waaier in zijn hand en zegt: "Kies een kaart".
2. Leerling 2 kiest een kaart, leest de vraag hardop voor en geeft vijf minuten DenkTijd.
3. Leerling 3 beantwoordt de vraag.
4. Leerling 4 reageert op het antwoord:
  - Leerling 4 checkt of het antwoord juist of onjuist is en prijst leerling 3 of geeft tutoring.
  - Bij vragen waar het niet om een juist of onjuist antwoord gaat, prijst leerling 4 en vat vervolgens het denken samen dat in het antwoord verweven zit.

5. De leerlingen wisselen van rol, één persoon per ronde en met de klok mee.

Variant:

Schud & Pak kan in tweetallen worden gespeeld. Leerling 1 schudt de kaarten, leerling 2 pakt en leest, leerling 1 geeft antwoord, leerling 2 geeft tutoring of prijst; vervolgens wisselen de leerlingen van rol.

Simultaan TafelRondje

De leerlingen zijn verdeeld in teams en noteren een antwoord op een eigen werkblad. Dan laten de leerlingen de blaadjes met de klok mee rondgaan, zodat ieder teamlid iets aan het antwoord kan toevoegen.

Vorbereitung: elk team van vier heeft vier vellen papier en vier pennen nodig.

1. De leraar geeft een onderwerp of een vraag op en geeft de leerlingen DenkTijd.
2. Alle vier de leerlingen reageren simultaan en schrijven, tekenen of bouwen iets als het om handvaardigheid gaat.
3. De leraar geeft aan dat de tijd om is of de leerlingen geven het teken 'duimen omhoog' als ze klaar zijn.
4. De leerlingen geven het papier of werkstuk door met de klok mee.
5. De leerlingen gaan verder en voegen er nog iets aan toe.
6. De procedure wordt herhaald vanaf stap 3.

Variant: Geef & Prijs

De leerlingen krijgen de opdracht hun vel papier niet door te sturen tot ze een compliment hebben gekregen.

Tip: Simultaan TafelRondje werkt heel goed als de onderwerpen op de vier vellen papier verband met elkaar houden (bijvoorbeeld de vier voedselgroepen, vier historische personages).

Sta Op-Hand Omhoog-Tweetal

De leerlingen staan op, steken hun hand op en gaan op zoek naar een partner om uit te wisselen of te bespreken.

1. De leraar zegt: "Als ik 'ja' zeg, doen jullie een Sta Op-Hand Omhoog-Tweetal". Hij wacht even en zegt dan, "Ja!"
2. De leerlingen staan op en houden een hand in de lucht tot ze een tweetal hebben gevormd met iemand die dicht in de buurt staat en geen deel uitmaakt van zijn team. De leerlingen doen een high five en laten hun arm zakken.
3. De leraar stelt een vraag of geeft een opdracht en geeft de leerlingen DenkTijd.
4. De leerlingen wisselen uit aan de hand van een:
  - TweePraat
  - TweeGesprek Op Tijd

Tip: in sommige groepen kan het nodig zijn om er extra op toe te zien dat de leerlingen de partner nemen die het dichtst bij hen in de buurt staat en niet op een vriendje afstappen.

TafelRondje & TafelRondje Per Tweetal

De leerlingen genereren om de beurt een schriftelijk antwoord, lossen om de beurt een probleem op of leveren om de beurt een bijdrage aan een werkstuk. Bij TafelRondje gaan de teamleden om de beurt, bij TafelRondje Per Tweetal de partners.

TafelRondje

1. De leraar geeft een vraag of opdracht op waarop verschillende antwoorden mogelijk zijn en geeft de leerlingen DenkTijd.
2. De leerlingen geven elkaar een werkblad met een potlood door of een teamwerkstuk en schrijven allemaal een antwoord op of leveren een bijdrage.

Varianten:

Geef & Prijs

De leerlingen prijzen de bijdrage van degene die het papier doorgeeft.

TafelRondje & Consensus

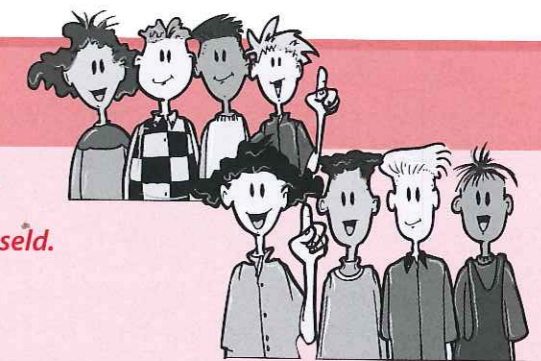
De leerlingen moeten consensus bereiken voordat ze een antwoord noteren.

TafelRondje Per Tweetal

Team Doe Mee & Vertel

De teams vinken ideeën af of voegen ze toe naarmate ze met andere teams zijn uitgewisseld. Het team gaat weer zitten als alle ideeën met alle teams zijn uitgewisseld.

Vorbereitung: de teams stellen een lijst op met items die ze willen uitwisselen.

1. Alle leerlingen staan bij hun teamgenoten.
2. De leraar wijst een van de leerlingen aan die de teamlijst in zijn hand heeft.
3. De gekozen leerling noemt één idee van de teamlijst.
4. Alle leerlingen die het beheer hebben over de teamlijst, voegen het idee toe aan de lijst of vinken het af als het er al op stond.
5. De leerlingen geven hun teamlijst met de klok mee aan elkaar door.
6. De stappen 2-5 worden herhaald.
7. Als alle ideeën zijn uitgewisseld gaan de leerlingen weer zitten. Dan voegen ze de nieuwe items toe aan de hand van een TafelRondje. Als alle teams zitten, zijn alle items uitgewisseld en is Team Doe Mee & Vertel afgerond.

Varianten:

Tweetal Doe Mee & Vertel

De ideeën worden per tweetal opgesteld en vervolgens als tweetal uitgewisseld.

Doe Mee & Vertel Solo

Iedere leerling werkt met zijn eigen lijst ideeën.

TweeGesprek Op Tijd

De leerlingen vertellen (binnen een afgesproken tijd) aan hun partner wat ze over een bepaald onderwerp weten, terwijl de partner luistert. Dan wisselen ze van rol.

1. De leraar geeft een onderwerp op, bepaalt de tijd en geeft de leerlingen DenkTijd.
2. In tweetallen: partner A vertelt, partner B luistert.
3. Partner B reageert met een positieve opmerking.
4. De partners wisselen van rol.

Tip: de leraar geeft voorbeelden van positieve opmerkingen om te kunnen gebruiken bij stap 3.

Voorbeeldzinnen:

- Fijn dat je dit met me wilde delen.
- Je kunt heel boeiend vertellen.

Maak de volgende zin af:

- Wat ik in elk geval van jou heb geleerd is ...
- Ik vond het leuk om naar je te luisteren, want ...
- Wat ik vooral interessant vond was ...

Tweetal Coach

De partners lossen om de beurt een probleem op met hulp van de ander.

Vorbereiding: elk tweetal heeft een serie opgaven en één potlood nodig.

1. Partner A lost het eerste probleem op.
2. Partner B kijkt toe en luistert, controleert, coacht waar nodig en prijst.
3. Partner B lost het volgende probleem op.
4. Partner A kijkt toe en luistert, controleert, coacht waar nodig en prijst.
5. De partners gaan zo door en lossen een reeks problemen op.

Noot: Tweetal Coach kan uitgevoerd worden met opgaven op een werkblad, mondelinge opgaven van de leraar en visueel-ruimtelijk materiaal.

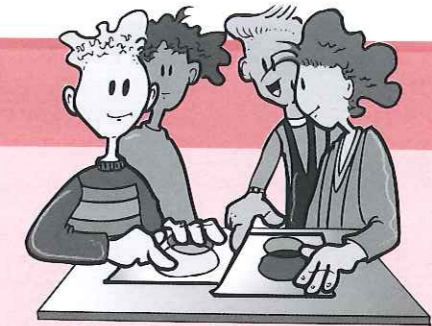
Variant:
Tweetal Check

Na het oplossen van twee problemen controleren de tweetallen hun antwoorden met het andere tweetal van hun team.

TweeVergelijk

Tweetallen stellen een lijst samen met mogelijke antwoorden of ideeën. De tweetallen voegen zich bij een ander tweetal om hun antwoorden te vergelijken. Ten slotte werken de tweetallen samen als een team om extra antwoorden of ideeën te creëren.

1. De leraar stelt een vraag waarop meerdere antwoorden mogelijk zijn en geeft de leerlingen DenkTijd.
2. TafelRondje Per Tweetal: de schoudermaatjes van TafelRondje Per Tweetal geven antwoord. Ze houden het antwoord geheim voor het andere tweetal.
3. De leraar zegt dat de tijd om is.

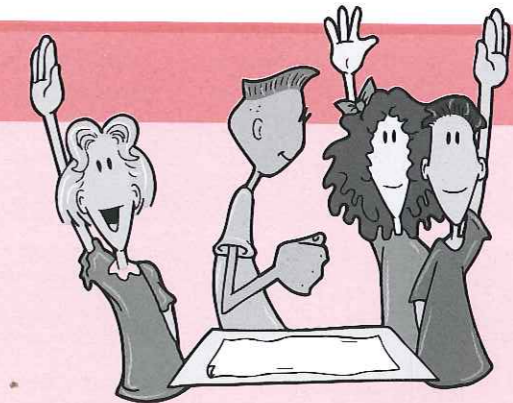

4. TweeVergelijk: de tweetallen komen bij elkaar voor een RondPraat over hun antwoorden. Na elk antwoord voegt de partner van het andere tweetal aan de overkant het antwoord toe aan de lijst of vinkt het af als het al genoemd is.
5. Teamuitdaging: de leerlingen bedenken nieuwe antwoorden als team en delen zich beurtelings op in tweetallen om de antwoorden op hun tweetalijst te noteren.

Verslaggever

Een van de teamgenoten gaat op pad, op zoek naar een ander team om informatie uit te wisselen of te verzamelen.

1. Er wordt een willekeurig nummer genoemd en de leerlingen met dat nummer staan op. De resterende drie leerlingen blijven zitten en steken hun hand op.
2. De leraar zegt: "Ga!"
3. De staande leerlingen gaan naar een van de teams die hun handen opgestoken hebben.
4. De teams doen hun handen omlaag zodra het vierde teamlid is aangekomen.
5. De leerlingen werken in hun nieuwe teams om informatie uit te wisselen of te verzamelen.

Variant: de leerlingen keren terug naar hun oorspronkelijke teams om de anderen te vertellen wat ze tijdens hun afwezigheid hebben geleerd.

Willekeurige teams: met drie rondjes Verslaggever kunt u teams naar willekeur vormen. Er wordt bij elke ronde een ander nummer genoemd en de leerlingen mogen niet bij een team gaan zitten waar al een teamgenoot is aangeschoven.

Zoek De Valse

De leerlingen schrijven drie stellingen op en lezen ze voor aan hun teamgenoten. De teamgenoten proberen erachter te komen welke van de drie stellingen 'vals' is.

1. De teamgenoten schrijven elk drie stellingen op: twee zijn waar, één is niet waar, om te proberen hun teamgenoten op een dwaalspoor te zetten.
2. Per team staat één leerling op om zijn stellingen voor te lezen aan zijn teamgenoten.
3. Zonder met de andere teamgenoten te overleggen, schrijft elke leerling op welke stelling volgens hem vals is.
4. In een RondPraat verdedigen de leerlingen hun keuze (noot: de leraar kan de teams al dan niet de opdracht geven consensus te bereiken).
5. De leerlingen melden welke stelling ze hebben gekozen.
6. De leerling die staat, verklaart wat de valse stelling is.
7. De leerlingen vieren het: De staande leerling feliciteert de teamleden die het juist hadden. De leerlingen die zich op een dwaalspoor hebben laten brengen feliciteren de leerling die staat.
8. De volgende teamgenoot staat op om zijn stellingen voor te lezen. De procedure wordt herhaald.

Varianten:

Klassikaal Zoek De Valse

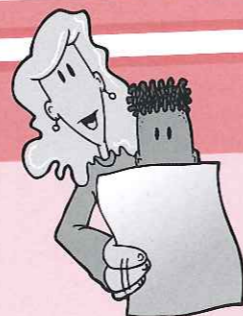
De leraar of een van de leerlingen kan proberen de hele groep te slim af te zijn.

Waar Of Niet

Waar Of Niet is een variant op Zoek De Valse, en wordt ook wel eens gebruikt om een herhalingsoefening wat boeiender te maken. Bij Waar Of Niet noemen de leerlingen een feit dat waar of niet waar kan zijn; de teamgenoten moeten beslissen welke van de twee het is. Waar Of Niet is gemakkelijker voor jonge leerlingen, omdat ze slechts met één feit per keer te maken krijgen en niet meteen met drie.

Zoek Iemand Die

De leerlingen lopen door het lokaal en zoeken iemand die een antwoord weet op een bepaalde vraag om een tweetal te kunnen vormen; vervolgens zijn ze zelf iemand die weet en zo worden er steeds nieuwe tweetallen gevormd.

Vorbereiding: de leraar bereidt een werkblad of een serie vragen voor.

1. De leerlingen lopen door het lokaal en houden hun hand in de lucht tot ze een partner hebben gevonden die geen teamgenoot is.
2. In tweetallen stelt partner A een vraag van het werkblad; partner B geeft antwoord; partner A noteert het antwoord op zijn eigen werkblad en bedankt partner B.
3. Partner B controleert en vat het antwoord samen.
4. Partner B stelt een vraag; partner A geeft antwoord; partner B noteert het antwoord op zijn eigen werkblad en bedankt partner A.
5. Partner A controleert en vat het antwoord samen.
6. Het tweetal geeft elkaar de hand en gaat met opgestoken hand op zoek naar een andere partner.
7. De leerlingen herhalen stap 1-6 tot hun werkbladen zijn ingevuld.
8. Als hun werkbladen zijn ingevuld, gaan de leerlingen zitten. Leerlingen die al op hun plaats zitten, mogen door anderen benaderd worden om hulp te bieden.
9. De leerlingen vergelijken de antwoorden in teams; in geval van verwarring of onzekerheid steken ze alle vier de hand op om een teamvraag te stellen.

Samenvatting van het hoofdstuk

Didactische structuren zijn stapsgewijze onderwijsstrategieën. Didactische structuren verschillen in veel opzichten van andere vormen van coöperatief leren, maar hebben enkele grondbeginselen met elkaar gemeen; het is aangetoond dat Coöperatieve Leerstrategieën tot meer successen leiden dan traditioneel onderwijs en ongestructureerd groepswork.

Als we didactische structuren gebruiken om het reguliere curriculum aan te bieden, verbeteren de leerresultaten van onze leerlingen. Tegelijkertijd leren ze teamwerk- en leiderschapsvaardigheden, ze activeren en ontwikkelen tal van sociale vaardigheden, denkvaardigheden en karakterkenmerken. De

didactische structuren leveren een omvangrijk, ingebouwd curriculum. Er zijn veel didactische structuren, om de verschillende leerlingen te bereiken die we tegenkomen in de hedendaagse scholen. De didactische structuren helpen ons om verschillende leerdoelen te bereiken. Dankzij het grote aantal didactische structuren kunnen we de meest geschikte structuur kiezen voor het gewenste leerresultaat.

Omdat didactische structuren inhoudsloos zijn, kunnen ze telkens opnieuw worden gebruikt om een eindeloos aantal activiteiten te creëren. Leraren die bedreven zijn in het gebruik van een groot aantal didactische structuren, beschikken over het vermogen om een compleet scala aan actieve leerervaringen te creëren.

Vragen over het hoofdstuk

Vragen ter controle

1. We hebben Coöperatieve Leerstrategieën vergeleken met twee andere onderwijsmethoden. Welke zijn dat?
2. Wat betekent het als we zeggen dat een didactische structuur inhoudsloos is? Kies een didactische structuur en geef enkele voorbeelden om aan te tonen in welk opzicht hij inhoudsloos is.
3. Waarin verschillen didactische structuren van groepswork?
4. Beschrijf de vervangingscyclus. Hoe doorbreken didactische structuren deze cyclus?
5. Wat zijn de vier stappen naar succes met de didactische structuren?
6. Wat is een ingebouwd curriculum en wat heeft het te maken met didactische structuren?
7. Noem en beschrijf ten minste zes van de tien functies van didactische structuren.

Vragen om over na te denken en te bespreken

1. Geef in uw eigen woorden een beschrijving van een didactische structuur.
2. Welke didactische structuren gaan u goed af? Van welke didactische structuren zou u graag willen dat ze u goed af gingen? Waarom?
3. Denkt u dat bepaalde didactische structuren zo wijdverbreid zullen worden dat alle leraren ze kennen en gebruiken?
4. Kies een didactische structuur en beschrijf hoe deze gebruikt kan worden voor ten minste drie verschillende doelen.
5. Zet de tien functies van didactische structuren op volgorde van belangrijkheid, gebaseerd op de resultaten waaraan u de meeste waarde hecht, van hoog naar laag.